

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **D. S. H.**, zastoupený Mgr. Ing. Janem Klikem, Ph.D., advokátem se sídlem Karlovarská 87/130, Plzeň, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 9. 2019, č. j. 30 A 35/2018 – 60,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 9. 2019, č. j. 30 A 35/2018 - 60, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 11. 1. 2018, č. j. MV-139939-4/SO-2017, **se ruší** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 21 600 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce Mgr. Ing. Jana Kliša, Ph.D., advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Kasační stížností se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2018, č. j. MV-139939-4/SO-2017, jímž žalovaná zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 25. 9. 2017, č. j. OAM-514-18/ZR-2017. Tímto rozhodnutím správní orgán prvního stupně zrušil dle § 87l odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně

některých zákonů, v relevantním znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), povolení k trvalému pobytu žalobce a podle § 50 odst. 1 písm. b) téhož zákona mu udělil výjezdní příkaz na třicet dnů od právní moci předmětného rozhodnutí, případně od propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

[2] Ze správního spisu vyplývá, že žalobce získal dne 20. 12. 2004 povolení k trvalému pobytu na území ČR jako rodinný příslušník občana EU, své manželky, která však v roce 2006 zemřela. Až do nástupu výkonu trestu odnětí svobody žil se svou druhou manželkou a dvěma nezletilými dětmi (narozeny dne 10. 8. 2007 a dne 27. 11. 2015), přičemž všechny tyto osoby jsou vietnamskými státními příslušníky a mají povolen trvalý pobyt na území České republiky. Před nástupem výkonu trestu odnětí svobody se žalobce podílel na péči o děti a o domácnost.

[3] Rozsudkem Krajského soudu v Plzni ze dne 25. 1. 2016, č. j. 34 T 1/2014 – 13485, byl žalobce společně s dalšími spolupachateli shledán vinným ze spáchání zvlášť závažného zločinu výroby a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu podle § 286 odst. 1 a odst. 2 písm. a) a b) trestního zákoníku, dále z účastenství ve formě pomoci na dvou přechínech nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 trestního zákoníku a z účastenství ve formě pomoci na pokusu dvou zvlášť závažných zločinů nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 a odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, za což byl odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v délce osmi let. Uvedených trestných činů se dopustil tím, že se jako člen družstva SP8 podílel na provozu tzv. growshopu, tedy obchodu, jehož sortimentem byly potřeby sloužící ke zřizování a provozu tzv. indoor pěstíren určených pro nelegální pěstování konopí a dále přístroje na zpracování vypěstovaného konopí. Odvolání žalobce jakož i ostatních obžalovaných proti uvedenému rozsudku byla usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 12. 2016, č. j. 12 To 96/2016 – 14024, jako nedůvodná zamítnuta. K výkonu uvedeného trestu odnětí svobody žalobce nastoupil dne 21. 3. 2017, konec trestu je stanoven na 11. 5. 2023.

[4] Na základě těchto skutečností správní orgán prvního stupně zahájil vůči žalobci dne 13. 3. 2017 řízení o zrušení povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU a dne 25. 9. 2017 vydal zmiňované rozhodnutí prvního stupně. Vycházel přitom z toho, že žalobce byl ve smyslu § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, v rozhodném znění, pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, a tedy správní orgán prvního stupně dále posuzoval rovněž splnění druhé zákonné podmínky pro zrušení povolení k trvalému pobytu, jímž je přiměřenost takového rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života cizince.

[5] Správní orgán prvního stupně konstatoval, že žalobce sice má na území České republiky poměrně silné rodinné a soukromé vazby, které však jednoznačně nepřeváží nad jeho negativním chováním spočívajícím v páchaní zvlášť závažné trestné činnosti. Zrušením povolení k trvalému pobytu navíc není žalobci zakázán pobyt na území státu, pouze mu je odebráno nejvyšší možné bytové oprávnění, které zde cizinec může nabýt, přičemž mu nic nebrání v podání žádosti o povolení k přechodnému pobytu. Předmětné

pokračování

rozhodnutí žalobci nezakazuje kontakt s rodinou ani blízkými, ani mu nebrání finančně rodinu podporovat. Žalobce je v produktivním věku a způsob jeho obživy není natolik specifický, aby ho nemohl vykonávat i mimo Českou republiku.

[6] Drogová trestná činnost patří k nejzávažnější trestné činnosti i v zemi původu žalobce, a proto si žalobce musel být vědom následků svého jednání, včetně možnosti odnětí pobytového oprávnění. Jeho ztrátu i následné rozdělení rodiny žalobce riskoval zcela dobrovolně. Trestnou činnost páchal ve značném rozsahu, jako člen organizované skupiny a za účelem dosažení zisku. Zrušení povolení k trvalému pobytu cizince odsouzeného za drogovou trestnou činnost, která způsobuje obrovské škody a má zničující dopad na společnost, je vysoce žádoucí již s ohledem na ochranu společnosti a především mladistvých. Navíc cizinci trvale žijící na území České republiky, kteří obchodují s drogami, hrubě poškozují jméno České republiky v zahraničí. Správní orgán prvního stupně dále s odkazem na výroční zprávy Národní protidrogové centrály Policie ČR uvedl, že s ohledem na nárůst počtu odsouzení cizinců v souvislosti s obchodem s drogami je zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce zcela na místě.

[7] Ani určité zhoršení ekonomické či sociální situace žalobce v případě jeho návratu do vlasti nečiní odnětí pobytového oprávnění nepřiměřeným. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 10 Azs 312/2016 – 59 (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), správní orgán prvního stupně uvedl, že úroveň integrace žalobce do české společnosti je zcela irelevantní, neboť ji nelze považovat za výjimečnou a hodnou ochrany, když zde cizinec spáchal závažný trestný čin.

[8] S odkazem na rozsudek velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 23. 11. 2010, *Tsakouridis*, C-145/09, ECLI:EU:C:2010:708, správní orgán prvního stupně uvedl, že zrušení povolení k trvalému pobytu žalobce je nejen zcela přiměřené, ale i ve veřejném zájmu občanů všech států EU a je souladné s judikaturou Soudního dvora. Dle usnesení Ústavního soudu ze dne 21. 11. 2003, sp. zn. IV. ÚS 462/03, a ze dne 4. 5. 2006, sp. zn. II. ÚS 59/06, není právo pobývat na území cizího státu základním právem člověka, naopak je svrchovaným právem každého suverénního státu rozhodovat o povolení vstupu a pobytu cizích státních příslušníků na jeho území; zrušením povolení k trvalému pobytu tak nemůže dojít k porušení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Čl. 9 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte připouští i oddělení dítěte od rodičů, zrušením trvalého pobytu proto dle správního orgánu prvního stupně nedojde k jejímu porušení.

[9] Proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně podal žalobce odvolání, které však žalovaná výše uvedeným, žalobou napadeným rozhodnutím zamítla a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[10] Žalovaná vzala za nesporné, že první z podmínek § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je v předmětném případě naplněna, neboť žalobce byl pravomocně odsouzen za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

[11] V otázce přiměřenosti odvoláním napadeného rozhodnutí z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce se žalovaná ztotožnila s názorem správního

orgánu prvního stupně. Závěr o přiměřenosti odvoláním napadeného rozhodnutí odpovídá i směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS. Rodinné vazby a délka pobytu žalobce v České republice nepřeváží nad negativními důsledky jeho trestné činnosti. V řízení nebylo prokázáno, že by rodina žalobce byla na něm finančně závislá, a i kdyby tomu tak bylo, nečinila by tato skutečnost dané rozhodnutí nepřiměřeným, neboť žalobce si finanční prostředky opatroval trestnou činností. Je zřejmé, že žalobce vyhledává vietnamskou komunitu, a jeho protiprávní jednání nesvědčí o integraci, jež by odpovídala cca 14 letům jeho trvalého pobytu na území České republiky.

[12] Dále žalovaná zopakovala, že odvoláním napadené rozhodnutí žalobci nebrání v kontaktu s manželkou ani se synem. Nepřiměřenost rozhodnutí nebyla shledána ani s ohledem na usnesení Ústavního soudu ze dne 12. 7. 2005, sp. zn. I. ÚS 38/04, podle něhož neexistuje subjektivní ústavně zaručené právo cizinců na pobyt na území České republiky, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71, podle něhož zpravidla jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života v kontextu čl. 8 Úmluvy. Výjimkou by mohl být pouze případ, kdy by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života cizince byla již pouhá nutnost vycestování z území ČR.

[13] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Plzni, který ji napadeným rozsudkem jako nedůvodnou zamítl.

[14] V odůvodnění svého rozsudku krajský soud uvedl, že o naplnění první z podmínek zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců není mezi účastníky řízení sporu.

[15] Při posuzování přiměřenosti napadeného rozhodnutí z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života žalobce vyšel krajský soud především z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 – 30. Krajský soud konstatoval, že existence rodinného života žalobce nebyla správními orgány nijak zpochybněna, o jeho okolnostech uvažily správní orgány nezaujatě, vzaly v úvahu veškeré relevantní skutečnosti a přihlédly ke všemu, co v řízení vyšlo najevo. V případě, že žalobce pozbude pobytové oprávnění, přichází v úvahu buď jeho praktické odloučení od ostatních členů rodiny, nebo vycestování celé rodiny. Obě tyto možnosti představují intenzivní zásah do života žalobce i jeho rodiny.

[16] Na druhou stranu nejsou žalobce a jeho rodinní příslušníci zcela zbaveni možnosti realizovat společný rodinný život, přičemž ani čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive rozvíjení vztahů mezi nimi. S odkazem na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. února 2001 ve věci *Bensaid proti Spojenému království*, stížnost č. 44599/98, krajský soud uzavřel, že v předmětném případě nejsou naplněny podmínky pro

pokračování

aktivaci extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy. Naopak, přestěhování žalobce a s ním případně i jeho manželky a dětí do Vietnamu nic nebrání. Na tom nemůže nic změnit ani případné snížení jejich životní úrovně.

[17] Ohledně posouzení přiměřenosti dopadu napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce se tak krajský soud ztotožnil se závěry správních orgánů. Opět zrekapituloval, za jakou trestnou činnost byl žalobce odsouzen, a uzavřel, že s ohledem na její závažnost nelze ani výše popsany zásah do soukromého a rodinného života žalobce, respektive jeho manželky a dětí, považovat za nepřiměřený. Žalobce mohl a měl předpokládat, že svým jednáním vystaví obtížím spojeným s ukončením svého kvalifikovaného pobytového režimu sebe i své rodinné příslušníky, a o to více se měl zavrženíhodného jednání vyvarovat.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[18] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobce („stěžovatel“) kasační stížností, v níž uvádí kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[19] Stěžovatel namítá, že se krajský soud dostatečně nezabýval posouzením přiměřenosti žalobou napadeného rozhodnutí s ohledem na soukromý a rodinný život stěžovatele, že rozhodnutí správních orgánů nesplňují požadavky kladené na jejich odůvodnění § 68 odst. 3 správního řádu a že stav věci nebyl zjištěn v souladu s § 3 správního řádu.

[20] Správní orgány obou instancí nedostatečně posoudily přiměřenost dopadů rozhodnutí nejen do života stěžovatele, ale i jeho rodiny, tento nedostatek nenapravil ani krajský soud. Hodnocení krajského soudu, podle něhož stěžovateli a jeho rodině nic nebrání v realizaci soukromého a rodinného života ve Vietnamu, na čemž nemůže nic změnit ani případné snížení jejich životní úrovně, je značně formalistické, neboť dostatečně nezohledňuje dopady případného vycestování na nezletilé děti stěžovatele, které neovládají vietnamský jazyk tak dobře jako češtinu a jsou sžity se sociálním prostředím v České republice. Pokud by děti zůstaly v České republice s matkou, byl by jejich pravidelný styk s otcem téměř vyloučen.

[21] Ohledně hodnocení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele odkázal stěžovatel na svou žalobní argumentaci a dodal, že od spáchání trestného činu v r. 2012 uběhla již poměrně dlouhá doba, přičemž v mezidobí od propuštění z vazby do nástupu výkonu trestu odnětí svobody bylo jeho chování bez závad. Do života stěžovatele zasáhla tragická událost – úmrtí první manželky, přičemž stěžovatel se vzdal dědictví po ní ve prospěch jejích příbuzných, s nimiž je dodnes v kontaktu. Jeho současné manželství je stabilní a manželé spolu vždy řádně vychovávali nezletilé děti. Stěžovatel se během svého pobytu v České republice nikdy nedopustil porušení imigračních pravidel.

[22] Aniž by zlehčoval své protiprávní jednání, má stěžovatel za to, že v předmětném případě došlo k absolutizaci narušení veřejného pořádku, neboť si lze stěžít představit

situaci, kdy podle argumentace předestřené správními orgány a krajským soudem by intenzita zásahu do soukromého a rodinného života cizince převážila intenzitu zájmu státu na ochraně veřejného pořádku. Pro stěžovatele je zrušení jeho povolení k trvalému pobytu mnohem závažnější, než samotný časově ohraničený výkon trestu odnětí svobody, neboť žalobou napadené rozhodnutí zasahuje nejen jeho, ale především jeho rodinu. Jednání, za něž byl stěžovatel odsouzen, bylo excesem v jeho jinak řádném životě.

[23] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhl zrušení napadeného rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení.

[24] Žalovaná se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnila se skutkovými zjištěními a právní kvalifikací správních orgánů i s napadeným rozsudkem. Kasační stížnost nepřináší žádnou novou relevantní argumentaci, která by správnost rozhodnutí zpochybňovala. V podrobnostech žalovaná odkázala na obsah žalobou napadeného rozhodnutí a spisový materiál a navrhla, aby zdejší soud předmětnou kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[25] Nejvyšší správní soud po konstatování včasnosti kasační stížnosti, jakož i splnění ostatních podmínek řízení, přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu uplatněných kasačních námitek; zkoumal rovněž, zda netrpí vadami, k nimž by byl povinen přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[26] Podle § 871 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, v relevantním znění, ministerstvo rozhodnutím zruší povolení k trvalému pobytu, jestliže držitel tohoto povolení byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, za podmínky, že rozhodnutí bude přiměřené z hlediska zásahu do jeho soukromého nebo rodinného života.

[27] O naplnění první z uvedených podmínek, tedy o tom, že stěžovatel byl pravomocně odsouzen soudem České republiky za spáchání úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody, není v předmětné věci sporu. Spornou však zůstává otázka přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele s ohledem na jeho soukromý a rodinný život.

[28] Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště.

[29] Správní orgány i krajský soud se při posuzování přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele zabývaly téměř výlučně otázkou závažnosti jeho trestné

pokračování

činnosti, o níž jistě nelze pochybovat. Nepopírá ji ostatně ani stěžovatel, a to už vzhledem k relativně vysokému trestu odnětí svobody v trvání 8 let, byť byl uložen, jak Krajský soud v Plzni ve výše citovaném rozsudku ze dne 25. 1. 2016, č. j. 34 T 1/2014 – 13485, uvedl, na samé dolní hranici trestní sazby, ovšem pro zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1 a odst. 3 písm. c) trestního zákoníku, neboť uvedené trestné činnosti se stěžovatel dopustil ve značném rozsahu, navíc jako člen organizované skupiny. Správní orgány i krajský soud měly ovšem zohlednit také veškeré polehčující okolnosti, k nimž přihlížel rovněž trestní soud ve zmiňovaném rozsudku, tedy především skutečnost, že na uvedeném nejprísněji trestném činu, který byl základem pro uložení úhrnného trestu, se stěžovatel podílel v obou případech formou pomoci, tedy, jak konstatoval trestní soud, typově nejméně závažnou formou účastenství ve smyslu § 24 odst. 1 trestního zákoníku. Dále měly správní orgány i krajský soud přihlídnout též k tomu, že stěžovatel vedl až do spáchání uvedených trestných činů i po té, v období mezi výkonem vazby a výkonem trestu odnětí svobody, řádný život. Z těchto hledisek není tento případ zcela srovnatelný s věcí posuzovanou Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 19. 10. 2016, č. j. 2 Azs 147/2016 – 30, na nějž odkazoval krajský soud, a to i přesto, že ve věci sp. zn. 2 Azs 147/2016 vedlo ke zrušení povolení k trvalému pobytu cizince odsouzení k trestu nižšímu, než byl uložen stěžovateli v nyní posuzovaném případě, nicméně zmiňovaný cizinec byl organizátorem největší odhalené zločinecké skupiny obchodující na území České republiky s marihuanou (podle výroční zprávy Národní protidrogové centrály z roku 2010), navíc se měl dopustit protiprávního jednání rovněž na území Spolkové republiky Německo a Francie.

[30] Přesto lze konstatovat, že správní orgány ani krajský soud při samotném posouzení závažnosti trestné činnosti stěžovatele nepochybily. Ačkoli však ve svých rozhodnutích zdůraznily, že při posuzování přiměřenosti zrušení povolení k trvalému pobytu cizince z hlediska zásahu do jeho soukromého a rodinného života se poměřuje „něco k něčemu“, ve skutečnosti vložily jen velmi málo na onu druhou miskou vah, jež má vyvažovat veřejný zájem na ochraně společnosti před případným společensky škodlivým jednáním stěžovatele, tedy na stranu ochrany jeho soukromého a zejména rodinného života. Lze říci, že správní orgány i krajský soud k této otázce uvedly velmi málo nad rámec poněkud tautologické argumentace v tom smyslu, že si měl být stěžovatel před spácháním dané závažné trestné činnosti vědom důsledků svého jednání z hlediska možného pozbytí pobytového oprávnění na území ČR. To je jistě pravda, pokud by však měl být tento argument používán takto mechanicky, jak ho uplatňují správní orgány a zčásti i krajský soud mj. v nyní posuzované věci, pak by, bráno do důsledků, ochrana jakkoli intenzivních rodinných vazeb cizince, včetně zájmu jeho nezletilých dětí, nemohla nikdy převážit nad skutečností, že se dopustil v ČR úmyslné trestné činnosti. Tím by byla ovšem druhá zákonná podmínka pro zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců de facto zcela vymazána.

[31] Vedle dlouholetého legálního pobytu stěžovatele na území ČR, kde získal status rodinného příslušníka občana EU, je v dané věci především zcela zásadní skutečností, že stěžovatel je otcem dvou nezletilých dětí, dvanáctileté dcery (ke dni rozhodování Nejvyššího správního soudu) a čtyřletého syna (ke dni rozhodování Nejvyššího správního soudu), narozených v ČR, s nimiž společně se svou manželkou, matkou obou dětí, sdílel až do nástupu výkonu trestu odnětí svobody společnou domácnost a podílel se na péči o ně a

na jejich materiálním zabezpečení. Ve správním spisu je přitom založen záznam příslušného orgánu sociálně právní ochrany dětí ze dne 19. 5. 2017 o výsledcích šetření v rodině stěžovatele, z něhož vyplynuly některé relevantní skutečnosti, které ovšem správní orgány i krajský soud pominuly. Podle vyjádření manželky stěžovatele nese zejména dcera stěžovatele odloučení od otce, vzhledem k jeho nástupu do výkonu trestu odnětí svobody, velmi těžce, je plaktivá, posmutnělá, uzavírá se do sebe. Pokud je to možné, rodina stěžovatele navštěvuje ve vězení. Manželka stěžovatele dále uvedla, že po propuštění manžela na svobodu s ním hodlá obnovit společné soužití, děti svého otce potřebují, pro ni samotnou je manžel oporou, přičemž hodlají zůstat v ČR, návrat do Vietnamu podle ní není reálný. Zázemí pro rodinný život i podnikání (manikúra) má rodina v ČR, dcera zde navštěvuje základní školu.

[32] Dle čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány. Toto hledisko nejlepšího zájmu dítěte přenáší Evropský soud pro lidská práva (ESLP) i do posuzování zásahů smluvních stran Úmluvy do rodinného života cizinců ve smyslu čl. 8 Úmluvy, jež se dotýkají (především nezletilých) dětí, a přisuzuje mu zejména ve své recentní judikatuře zcela zásadní význam, byť ne v tom smyslu, že by musela vždy a za všech okolností převládnout nad konkurujícím veřejným zájmem, ale právě především z hlediska procesního, tedy ESLP posuzuje, zda skutečně příslušné správní orgány a soudy věnovaly dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny také v konkrétní věci definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem, a zda tuto svou úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřily.

[33] Např. v relativně nedávném rozsudku ze dne 9. dubna 2019, *I. M. proti Švýcarsku*, stížnost č. 23887/16, ESLP shrnul svou dosavadní judikaturu k této otázce tak, že předně připomněl zásadu mezinárodního práva, podle které jsou státy oprávněny, aniž jsou přitom dotčeny jejich závazky vyplývající z Úmluvy, kontrolovat vstup cizinců na své území. Úmluva nebrání oprávnění států vyhostit (a tedy ani zrušit povolení k trvalému pobytu - pozn. NSS) v zájmu zachování veřejného pořádku cizince s oprávněným pobytem na jejich území, který se dopustil trestné činnosti; ke své slučitelnosti s článkem 8 Úmluvy však taková rozhodnutí musí být nezbytná v demokratické společnosti, tedy odpovídat naléhavé společenské potřebě a být zejména přiměřená sledovanému legitimnímu cíli (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 9. října 2003, *Slivenko proti Lotyšsku*, stížnost č. 48321/99, bod 113). ESLP v této souvislosti odkázal též na rozsudek svého velkého senátu ze dne 18. října 2006, *Üner proti Nizozemsku* (stížnost č. 46410/99, body 54 až 60) v němž byla shrnuta kritéria, jimiž se mají státy při svém rozhodování při posouzení nezbytnosti zásahu do soukromého a rodinného života takového cizince řídit:

- povaha a závažnost trestného činu spáchaného stěžovatelem,
- délka jeho pobytu v hostitelské zemi,
- doba od spáchání trestného činu a chování stěžovatele během ní,
- státní občanství různých dotčených osob,
- rodinná situace stěžovatele, zejm. doba trvání manželství, jakož i ostatní okolnosti svědčící o existenci skutečného rodinného života páru,

pokračování

- otázka, zda manžel stěžovatele při vzniku rodinného pouta věděl o trestné činnosti stěžovatele,
- otázka, zda z manželství vzešly děti, a jejich věk,
- závažnost obtíží, kterým by manžel stěžovatele čelil v domovské zemi
- zájem a blaho dětí, zejména s ohledem na obtíže, kterým by čelily v domovské zemi
- pevnost rodinných, sociálních a kulturních vazeb s hostitelskou a domovskou zemí; případně mají zohlednit další konkrétní okolnosti, například medicínské aspekty nebo dočasnou či trvalou povahu zákazu vstupu (rozsudek ESLP ze dne 15. listopadu 2012, *Shala proti Švýcarsku*, stížnost č. 52873/09, bod 46).

[34] Vnitrostátní soudy také musejí podle ESLP dostatečně podrobně odůvodnit svá rozhodnutí. Odůvodnění, které skutečně nevyvažuje dotčené zájmy, je v rozporu s článkem 8 Úmluvy, zejména když soudy přesvědčivě neprokáží, že je zásah přiměřený sledovaným cílům, a tedy odpovídá naléhavé společenské potřebě (rozsudek ze dne 8. listopadu 2016, *El Ghatet proti Švýcarsku*, stížnost č. 56971/10, bod 47). Pokud vnitrostátní soudy dostatečně a přesvědčivě přezkoumaly skutkové okolnosti a relevantní souvislosti a provedly adekvátní posouzení osobních zájmů stěžovatele a obecnějších zájmů společnosti, nepřísluší ESLP jejich posouzení nahradit svým vlastním, a to ani v otázce proporcionality sporného opatření, ledaže pro to existují důležité důvody (rozsudek ESLP ze dne 14. září 2017, *Ndidi proti Spojenému království*, stížnost č. 41215/14, bod 76).

[35] V již citované věci *El Ghatet proti Švýcarsku* ESLP potvrdil, že veškerá rozhodnutí týkající se dětí musejí v první řadě zohledňovat jejich nejlepší zájmy (rozsudek ESLP ze dne 6. července 2010, *Neulinger a Shuruk proti Švýcarsku*, stížnost č. 41615/07, bod 135). ESLP se pečlivě zabývá situací nezletilých dětí; bere v úvahu též věk dítěte, konkrétní okolnosti, za kterých dítě pobývá ve státě původu, a míru závislosti na péči rodičů. Nejlepší zájem dítěte neznamena, že je třeba přijmout všechny děti, kterým by se lépe žilo ve smluvním státě Úmluvy, nicméně je třeba ho považovat za středobod úvah a přiznat tomuto zájmu rozhodující význam (rozsudek ze dne 14. ledna 2016, *Mandet proti Francii*, stížnost č. 30955/12, body 56–57, důraz doplněn NSS). Při určení nejlepšího zájmu dítěte státy požívají prostor pro uvážení. Rozpor s článkem 8 Úmluvy nastane za situace, kdy odůvodnění vnitrostátních rozhodnutí jsou nedostatečná a neobsahují posouzení protichůdných zájmů. V takovém případě není dle ESLP přesvědčivě prokázáno, že zásah byl přiměřený sledovanému účelu a byl odůvodněn naléhavou společenskou potřebou (rozsudek ze dne 21. června 2012, *Fernsehgesellschaft SRG proti Švýcarsku*, stížnost č. 34124/06, bod 65).

[36] V tomto kontextu tedy bylo třeba hodnotit i přiměřenost žalobou napadených rozhodnutí vzhledem k zájmům nezletilých dětí stěžovatele. Právě především hledisko nejlepšího zájmu dítěte (dětí) nebylo dle názoru Nejvyššího správního soudu ve věci dostatečně zváženo a poměřeno s protichůdným zájmem státu na zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele.

[37] Správní orgán prvního stupně nevěnoval nejlepšímu zájmu nezletilých dětí stěžovatele dostatečnou pozornost, pouze konstatoval, že čl. 9 odst. 2 Úmluvy o právech dítěte připouští i oddělení dítěte od rodičů. Žalovaná pak uvedla, že Úmluva o právech dítěte požaduje ochranu práva dítěte na osobní kontakt s oběma rodiči, nestanoví však, že

oba rodiče musí žít se svými dětmi v jednom státě, naopak předpokládá, že k oddělení dítěte od rodičů může dojít, a pro takovou situaci požaduje zabezpečení pravidelného osobního kontaktu. Skutečnost, že oddělení dítěte od jednoho z rodičů je dle Úmluvy o právech dítěte za určitých kvalifikovaných okolností možné, však sama o sobě nemůže znamenat, že předmětné rozhodnutí je přiměřené. Naopak je třeba pečlivě definovat nejlepší zájem nezletilých dětí stěžovatele v tomto konkrétním případě, zkoumat, do jaké míry by byl zrušením povolení k trvalému pobytu stěžovatele narušen, a poměřovat takovou újmu s veřejným zájmem na ztrátě pobytového oprávnění stěžovatele. To však správní orgány ani krajský soud neučinily, žalovaná pouze konstatovala, že nebylo prokázáno, že by rodina byla na stěžovateli finančně závislá, a i kdyby tomu tak bylo, nečinilo by to předmětné rozhodnutí nepřiměřeným, neboť stěžovatel si finanční prostředky opatroval trestnou činností.

[38] Správní orgány dále přihlédly k tomu, že zrušení povolení k trvalému pobytu neznamená úplný zákaz pobytu stěžovatele na území ČR, ale toliko ztrátu nejvyššího cizineckého pobytového oprávnění, přičemž stěžovateli nic nebrání, aby požádal o povolení k přechodnému pobytu, byť je to pro něj méně výhodné. V tomto kontextu ovšem správní orgány dostatečně nezhodnotily skutečnost, že stěžovateli byla správním rozhodnutím prvního stupně rovněž uložena povinnost do 30 dnů po skončení výkonu trestu odnětí svobody opustit území ČR. Je pravdou, že s tímto rozhodnutím není, na rozdíl od rozhodnutí o správním vyhoštění, spojena doba zákazu pobytu na území ČR, resp. členských států EU, na straně druhé, podobně jako ve věci *Nunez proti Norsku* (rozsudek velkého senátu ESLP ze dne 28. 6. 2011, *Nunez proti Norsku*, stížnost č. 55597/09, bod 81), nelze předvídat, zda by odloučení stěžovatele od jeho nezletilých dětí bylo skutečně jen dočasné, nebo naopak trvalé, ani to, zda by nižší pobytové oprávnění bylo stěžovateli skutečně uděleno, a to s ohledem na omezené možnosti z hlediska zákona o pobytu cizinců, které by měl stěžovatel pro umožnění návratu do ČR z jeho vlasti k dispozici. Správní orgány se touto otázkou nezabývaly a nevěnovaly v tomto směru pozornost ani příslušné správní praxi. Nejvyšší správní soud odkazuje na svůj nedávný rozsudek ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019 – 40, vydaný v zásadě ve srovnatelné věci, kdy byla cizinci po zrušení povolení k trvalému pobytu zamítnuta i žádost o povolení pobytu přechodného, a to z důvodu, jehož skutkový základ spočíval v téže trestné činnosti tohoto cizince, která předtím vedla i ke zrušení povolení k trvalému pobytu. Byť tedy jistě v obecné rovině platí, že zrušení povolení k trvalému pobytu bude zpravidla méně invazivním zásahem do soukromého a rodinného života cizince, než např. rozhodnutí o jeho správním vyhoštění, možnost stěžovatele získat povolení k přechodnému pobytu v ČR se v tomto konkrétním případě jeví být spíše pouhou spekulací správních orgánů.

[39] V těchto intencích je třeba hodnotit i závěr správních orgánů, podle něhož zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovateli nijak nebrání v kontaktu s manželkou a dětmi, neboť toto povolení není podmínkou manželského soužití nebo výkonu rodičovských práv a povinností. Formálně jistě nikoliv, není však jasné, jakým způsobem má stěžovatel tato práva a tyto povinnosti vykonávat, pokud bude nucen, v důsledku žalobu napadených rozhodnutí, opustit území ČR. Faktická možnost přesídlení rodiny stěžovatele do Vietnamu není v rozhodnutí správních orgánů řešena vůbec, pouze se zde konstatuje, že způsob obživy stěžovatele není natolik specifický, aby ho nemohl vykonávat i mimo ČR. Míra integrace nezletilých dětí stěžovatele v ČR i zhodnocení dopadů jejich případného

pokračování

přesídlení do Vietnamu z hlediska nejlepšího zájmu těchto dětí v obou rozhodnutích rovněž absentuje.

[40] Krajský soud potom naopak ve své argumentaci uznal, že žalobou napadená rozhodnutí povedou k tomu, že stěžovatel bude nucen po propuštění na svobodu opustit ČR a že celistvost jeho rodiny bude možné zachovat jen v případě jejího úplného přesídlení do země původu, pominul však, že v daném ohledu vycházel, ač se měl pohybovat v mezích přezkoumání rozhodnutí správních orgánů, ze zcela odlišných skutkových předpokladů, než které vzaly za základ svých rozhodnutí správní orgány.

[41] Správní orgány i krajský soud tak docházejí, byť, jak již bylo vysvětleno, na základě rozdílných předpokladů, ke shodnému závěru, že zájem na ochraně veřejného pořádku v daném případě převáží nad ochranou soukromého a rodinného života stěžovatele, aniž by však, ve světle výše citované judikatury ESLP, skutečně učinily středobodem svého uvažování zájem stěžovatelových nezletilých dětí, přiznaly tomuto zájmu rozhodující význam a teprve za takových podmínek usilovaly o nalezení spravedlivé rovnováhy mezi těmito protichůdnými zájmy. Jejich rozhodnutí je v tomto ohledu nutno hodnotit jako nepřezkoumatelná.

[42] Konečně lze pro úplnost dodat, že tvrzení žalované, podle něhož je „zřejmé“, že stěžovatel vyhledává vietnamskou komunitu, a jež má dokládat závěr o nedostatečné integraci stěžovatele do zdejší společnosti, postrádá jakoukoli oporu ve spisu a naopak odporuje zjištění, že první, již zesnulá manželka stěžovatele byla občankou České republiky, přičemž správní orgány netvrdily, že by se jednalo o fingované, resp. účelové manželství.

IV.

Závěr a náklady řízení

[43] V takto vymezeném rozsahu shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost důvodnou a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil rozsudek krajského soudu. Zruší-li přitom Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci se vady, pro něž je rozsudek krajského soudu rušen, týkaly již rozhodnutí žalované. Nejvyšší správní soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2018, č. j. MV-139939-4/SO-2017, zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaná dle § 78 odst. 5 ve spojení s § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázána právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto zrušujícím rozsudku. Nejvyšší správní soud znovu opakuje, že v dalším řízení musí správní orgány vzít nejlepší zájem nezletilých dětí stěžovatele za středobod svých úvah, přiznat tomuto zájmu rozhodující význam a teprve v takto definovaném rámci hledat spravedlivou rovnováhu mezi tímto nejlepším zájmem nezletilých dětí a konkurujícím veřejným zájmem. K tomu je nejprve třeba, aby na základě řádně zjištěného skutkového stavu k této otázce správní orgány tento nejlepší zájem obou nezletilých dětí stěžovatele definovaly, přičemž je v obecné rovině

zřejmé, že v nejlepším zájmu nezletilého dítěte zpravidla bude sdílet společnou domácnost s oběma rodiči, nemusí tomu tak však být vždy.

[44] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne Nejvyšší správní soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení před krajským soudem. Stěžovatel měl ve věci úspěch, podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu tedy přísluší vůči neúspěšné žalované právo na náhradu nákladů řízení.

[45] Stěžovatel v řízení před krajským soudem uhradil soudní poplatek ve výši 3000 Kč, v řízení před kasačním soudem ve výši 5000 Kč.

[46] Stěžovatel dále vynaložil náklady na své zastoupení. V řízení před krajským soudem i před Nejvyšším správním soudem byl stěžovatel zastoupen advokátem Mgr. Ing. Janem Klikem, Ph.D., proto mu náleží náhrada nákladů spojených s tímto zastoupením; pro určení její výše se použije v souladu s § 35 odst. 2 s. ř. s. vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“).

[47] Náklady stěžovatele za řízení o žalobě spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3 x 3100 Kč za tři úkony právní služby, tj. převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a účast na jednání [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) advokátního tarifu], a dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 3 x 300 Kč za tři úkony právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem tedy náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení před krajským soudem činí 10 200 Kč.

[48] Dále stěžovateli přísluší vůči žalované náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem, které spočívají v částce odpovídající odměně advokátovi za zastupování ve výši 3100 Kč za jeden úkon právní služby, tj. podání kasační stížnosti [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], a dále v paušální náhradě hotových výdajů advokáta ve výši 300 Kč za jeden úkon právní služby (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Náklady vynaložené stěžovatelem na jeho zastoupení v řízení před Nejvyšším správním soudem tak činí 3400 Kč.

[49] Celkem tedy přísluší stěžovateli náhrada nákladů řízení ve výši 21 600 Kč. K její úhradě stanovil Nejvyšší správní soud žalované přiměřenou lhůtu.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. března 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu